A RAT THANNAK THAWNGTHA (JULY)
HERALD *OF HIS* COMING

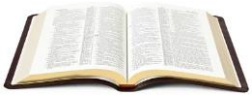

Pathian Bia Nih Thlarau Nun A Chuahter

(The Word Of God Brings Spiritual Life)

By Ruth Paxson

Thlarau minung nih hin nifate i khahter than lengmang a herh. Pathian aa hngatchannak dong loin a chap than lengmang. Pathian nih amah tharchuahnak kha a tuahpiak lengmang. Biatak a simi Pathian Bia nih a khamhmi minung cu Pathian nih a thianter. Thlarau mipa tungtlang le thawnnak cu Pathian Bia zumhtlak tein a pehtlaih ning ah aa hngatmi a si. Pathian Bia rel/cawn cu cunglei in pekmi thlarau lei thanchonak ningcang a si.

"Na biatak in annih cu run thianter hna, na Bia cu biatak a si" (Johan 17:17)

"... Ka Bia i nan hmunh ahcun a ka zultu nan si taktak." (Johan 8:31)

Pathian Bia chungah Cathiang min hna ralring tein hlathlainak nih Khrihfami tharchuahnak dingah Pathian nih ai tinhmi hmannak ding kha a langhter.

Pathian Bia Cu Phuannak Ding Thlalang A Si

"Tahchunhnak ah bia cu a theih, sihmanhsehlaw a theihmi kha a tuah tung lo ahcun, a hmai thlalang ah aa bih menmi pa he an i lo. Mipa nih a hmai cu aa hmuh nain a kal ko. Chikkhatte ah a hmai zei a lawh kha a philh colh. Asinain a dang pa tu nih cun zalonnak a petu phungbia tling ah aa bih. A theihmi kha philh than ti lo in a tuah caah cu pa cu a tuahmi kip ah aa lawm" (Jeim 1:23-25)

Thlalang nih aa bihmi pumrua kha a langhter. Baibal cu cubantuk in minung langhnak a si. A chungah khan minung lungthin kha Pathian hmai i a langh ning tein kan hmuh. Pathian Bia ah hin kokek minung, khrihfa sawhsawh le thlarau minung kong kha saupi in a langhter. Minung nih Baibal a hlathlai tikah amah kha ai hmu; hlan kumzabu tampi ah a rak nungmi hna nunnak kha a langhter i cuka ah cun anmah le amah kha aa hmu. Akhan mitthitnak, David tluknak, Elijah ngaihchiatnak, Jakob hakkauhnak, Ananias le Safira palhnak, Peter hlawtnak, Tarsus khuami pa Saul mah thianchehnak le nahchuahnak, zultu hna zumhlonak le mah tein kawlnak chungah khan, amah sualnak lungthin chung le amah nun pialnak kha a zoh. Baibal nih a chungbik nunnak na khuhmi kha a hun i a thli ruahnak le lungput puan khuhmi kha an hun piak. Kanmah kha kan sining tein a kan hmuhter.

Sihmanhsehlaw cuka ah cun a ngol lo. A Tlingmi Pa hmuhnak ding minung mit kha a auter. Amah nih cun "Bawipa sunparnak mitbenh in a hei zoh" zeicahtiah Pathian nih *"Jesuh Khrih muihmai ah a ummi Pathian sunparnak hngalh khawhnak ceu"* (2 Kor 4:6) kha a pek. Cutikah Baibal nih amah cu a zuamcawh, amah a sining bantuk tein amah le amah aa hmu, a hmuhmi kha tuah dingin, Khrih muisam he aa lomi a si nakhnga dingah Pathian Bia a tuahtu si awkah a zuamcawh.

Pathian Bia Cu Tawlnak le Thianhnak Ti A Si

"...Khrih nih khrihfabu kha a dawt i ... Cucu amah nih khrihfabu kha ti i tawl bantuk in a Bia in a tawl i a thianter nakhnga" (Efe 5:25-26).

"Nan sin i ka chimmi Bia thawngin nannih cu nan thiang cang" (Johan 15:3).

"Zeitindah tlangval nih thiang tein a um lai? Na Nawl ngaihnak thawngin thiang tein a um lai." (Salm 119:9).

Sualnak nih a rimchiatter mi vawlei ah hin khualtlawng bantukin kan nung i kan um tikah a thurhnawmhnak he khan kan i pehtlaih peng i thianhnak kha kan herh zungzal. Hlanlio tlangbawi hna cu dar biaktheng ah thisen in aa thianhmi an si, annih cu Pathian a bia ding le puanthlam riantuannak dingah aa tlakmi an si nakhnga ti in i tawlnak kha a herh pengmi an si. Cuticun kannih zong, Bia Nung thisen thawngin sual phuhrunnak in thianh kan si ko nain, nifate Pathian Bia in tawl kha kan herh lengmang. Khrihfa nunnak cu Pathian Bia kha lungthin chungah a thuh ning le nunnak ah a hman ning he aa tlak lawngah thiang tein

chiah khawh a si. Ti nih a hrinter. Rel cawklo zumtu hna nih suimilam pakhat chungte Pathian Bia an ruahnak in an lungretheihnak, thachiatnak lungthin, pumsa thaditnak hloh a sining kha an chim.

Pathian Bia Cu Thazang Caah Rawl le Lawmhnak A Si

Pathian Bia cu ngakchia chuakka ca ah cun hnuk a si; thlarau lei in puitling ca ah cun rawl hak a si; i thlarau lungthin a ngeimi hna ca ah khuaihliti a si.

"Bawhte bantuk in hnuk thiang a simi a Bia kha duh u law nan thang lai" (1 Pet. 2:2).

"Sihmanhsehlaw rawl hak cu an thleidanthiamnak kha a ningcang tein a hmang i a tha le a chia a thleidang thiammi mitling hna ca ah a si" (Heb. 5:14).

"Sui nakin duh deuh awk an si, sui thiang bik phun nak hmanh in duh deuh awk an si, khuaihliti nakin an thlum deuh, khuaihliti thiang bik nakin an thlum deuh" (Salm 19:10).

Pathian Bia in a nun a cawmmi minung cu a thawng lai; a daithlangmi minung cu mi hmete a si lai. A tungsan ning le a thazang cu thlarau rawl tha a eimi le a dawpmi in tah a si. Thlarau lei thisen dernak na hmuh paoh ah cun rawl tha ei lo ruangah a si.

Ningcang lo le thahlim loin cawmmi khrihfa cu thlarau zawtnak phun kip nih a tlak. Tukforhnak doh awkah thazang a ngei lo, palhnak thleidan ding a hmu kho lo, sualnak tei awkah thazang a ngei lo. Amah nih cun Satan hlenthawinak thilri vialte le a zirtiangmi khuakhannak vialte luhnak dingah innka a hunpiak. A thangcho dingin a tuah khawh lo lawng si loin amah nunnak hmanh kha a tlai kho lo i nem tuk in a nung, a nun a pehzulh lo, vawlei hmaiah khan a nun upat loin a nung.

Pathian Bia teinak thar thawngin Pathian vel, dawtnak le thawnnak thar ngeihnak chungah a lut lomi Khrihfa cu hmuhtonnak a buarmi a rimchiami manna cungah khan a nung asiloah a rim nammi tehte cungah khan a nung.

Voi tampi cu Khrihfabu riantuantu nih a thawnnak hmual a thlau tawn, zei dang ruangah si loin Baibal kha a daithlanh ruangah a si. Hi ruangah hin a tharhlam mi le theitlaimi a thawngtha a ngei ti lo. Hrial khawh lomi phichuak cu

amah fimnak chungin amah bia kha a chim, amah hmurka thiamnak in a chim, pumsa thazang in a chim. Hihi Pahtian nih thluachuah dingin biakamnak a tuahmi a si bal lo. *"Cun ka biachim le ka phungchimnak ah khan minung fimthiamnak in lemsoinak bia ka hmang lo. Sihmanhsehlaw Thlarau le huhamthawnnak langhternak tu in ka chim"* (1 Kor. 2:4).

Pathian Bia Cu Lamhruaitu Meiinn A Si

"Na Bia cu ka ke ca ah meiinn a si i, ka lam ca ah ceunak a si" (Salm 119:105).

Tlaknak khor hna cu Khrihfami pawngah a khah in an khat; khuachia nih anmah foih awkah rap kha a chiah hna.

"Cun an lung a hung fim lai i amah duhnak tuah awkah a foih i sal ah a hrengtu hna Khuachia rap khan an luat lai" (2 Tim. 2:26).

"Mithalo nih keimah foihnak caah rap an chiah; sihmanhsehlaw na nawl zulh loin ka um lo" (Salm 119:110).

Lam ding le lam bi cu fawi tein thleidan khawhmi a si tawn lo i atu tiang fawi tein zulhmi a si lo. Atu tihnung mi caan ko ah hin khrihfabu chungah vawlei kong tampi a um i tuurun khaltu hmanh kha Pathian Bia he aa ralkah in a nun caan a si tawn, Khrihfa fel tampi hna nih pehzulh tein nun timi kha a ruah awk hngal lo i an tlau tawn. Cucaah khrifa nih hin a kalnak lam ah khan ceunak kha a herh tuk hringhran.

Sihmanhsehlaw tam deuh chin lengmang in a herh; a kalnak karhlan kip hmuhsak kha a herhmi a si. Pathian Bia cu cubantuk lamhruaitu cu a si i, lungthin chungah thuh a si i nunnak kha cawmter a si tikah, Khrihfa cu a vakvai lai lo i a tlu lai lo. A kar kip kha Pathian duhnak he aa zulmi a si lai i a lam hna cu Pathian Bia nawl ngaihnak ah khan a um lai.

"Bia na ka kamh bantuk in tlu loin ka khamh law thatlonak nih khan ka tei sawh hlah seh" (Salm 119:133).

"A Pathian nawlbia kha a lung chungah aa chiah i zeitik hmanh ah a kaltak lo" (Salm 37:31).

Cawnpiaknak, chimhhrinnak, ralrinnak, palhmi remhnak le lamhruainak hna hi Khrihfa nih a tlingmi i sernak dingah a herhmi an si i a riantuannak dingah a timhtuahtu an si, hi vialte hi Baibal ah hmuh an si.

"Cathiang hi a dihlak in Pathian thaw chuahhnawhmi a si i biatak cawnpiaknak caah le palhnak cawnpiaknak alnak caah le palhmi remhnak caah le ding tein nunnak ding cawnpiaknak caah a thahnemmi a si. Cucaah cun Pathian riantuantu a simi cu zeizong zeizong ah tlamtling mi a si awk le thil tha phun za kip tuah khawh awkah thilthuam tling tein a ngeimi a si awk a si" (2 Tim. 3:16-17).

Pathian Bia Cu A Dingmi Biaceihnak A Si

"Pathian Bia cu a nung i a thawng. Kap hnih har vainam nakin a haar deuh. Hlang lak in a cheu khawh, nunnak le thlarau an i tonnak tiang, hliahcang le thlik an i tonnak tiang a cheu khawh. Minung lungthin duhnak le ruahnak vialte kha a hngalh dih" (Heb. 4:12).

Grik biafang *"kritikos"* sullam cu biaceih khawh ti a si. Tuchun i an tuahmi cu Pathian Bia kha anmah biaceihnak si loin Pathian Bia soisel tu kha an i thim deuhmi a si. Sihmanhsehlaw Baibal riantuannak nih a chuahter mi pakhat cu Khrihfa ruahnak le tuahnak cung i a biaceihnak hi a si. Lung tak thlacamnak a petu Salm catialtu nih cun, *"Maw Pathian, ka pur cikcek law ka lungthin hi hngal ko; ka hneksak law ka ruahnak hi hmu ko. Ka chungah hlenthawinak a um sual hnga maw, a um sual ahcun ka hmuhpiak law zungzal hmunmi lam ah khan ka hruai ko"* (Salm. 139:23-24) tiah a ti, Pathian biaceihnak ding santlaihnak kha a hngalh.

"Kan thangthat khawh nakhnga, nunnak ka pe tuah! Na phunglam zulh hi kaa lawmhnak a si" (Salm 119:175).

Pathian fale kip nih an nunnak kha Pathian Bia biaceihnak ding tangah an chiah a si ahcun thlarau nun thanghnak a um ko lai. Baibal hi minung khuaruahnak, lungput le tuahnak kha a khing kan tlaihter a si ahcun, annih nih aa lawmhnak, a thami khingthlainak cungah tuah an duh a si ahcun, thanghnak ca i saupi in thla an rak camnak cu lunghrinnak um loin mei bantuk in a alh ko lai.

Pathian Bia Cu Nun Thianhlimnak Kutken A Si

"An nunning ah soisel awk zeihmanh a um lo i Bawipa nawlbia a zulmi cu mi lunglawm an si. A nawlbia kha a zul i lungthin dihlak in a nawl a ngaimi cu mi lunglawm an si. Thatlonak kha an tuah lo, Bawipa lam kha an zulh" (Salm 119:1-3).

Pathian a tihzahmi nunnak lam cung i kar an hlanmi kip ca ah Pathian cawmkennak a um, hihi Pathian nih a fale nung hna seh tiah aa ruahchih mi a si. Cu bantuk nun uknak ding phunglam cu Pathian nih a Bia chungah a tial, cun a tuah ding ning kha a bia nih a kan cawnpiak. Pathian umpinak kha aa nunpi mi Khrihfa le Khrih nun kha langhngan in aa nunpi mi cu Pathian Bia ah tling khitkhat in aa ciahmi a si i cu Bia cu a taktak in i nunpi awkah amah tein aa pemi a si.

Pathian Bia Cu Hriamnam A Si

"Cun luchin caah khamhnak kha i chinh u law Thlarau nih an pekmi hna vainam caah Pathian Bia kha i lak u" (Efe. 6:17).

Thlarau in a khatmi minung cu ral a ngei; raltuknak a um peng. Hell thawnnak vialte nih amah cu an doh. Doh dingah aa manh peng i a caan ah cun tei a si deng tawn. I khamhnak ding le tuknak ding hriamnam kha a herh hna. Amah cu Satan dohnak khan a dir kho lai i a dironh khomi a si lai.

Hihi tuah khawhnak ding lam pakhat a um i cucu Pathian Fapa lam a si. Ramcar chungah hriamnam pakhatte a ngeihmi cu Thlarau Vainam a si. Thap-thum in tukforh a si i Satan a thawl ah khan "Cathiang nih" ti hi voithum khengte a nolh than.

Pathian Fapa nih a vainam tleuter mi le timhcia mi a ngeih kha i cinken u sih. Amah nih cun Cathiang zual kha a hun zuh i khuachia bialehnak hmuhnak dingah rel ding kha a hngak lo. Satan nih a doh lioah a khuaruahnak cu a biatak ah khan a ciah dih, Thlarau nih Amah cinkennak chungah khan Pathian bia cu a hun langhter, cu nih cu amah cu a hruai. A lung chungah a thuhmi Pathian Bia nih amah cu tukforhnak a ton lioah khan him tein a chiah. *"Nangmah cungah sualnak ka tuah nakhnga lo na Nawlbia cu ka lung chungah kaa chiah"* (Salm 119:11).

A lung chungah a thuhmi Pathian Bia lawng kha a herh bik caan ah riantuannak Vainam ah a cangmi a si. Pathian Bia kan cawnmi le kan i nunpi mi hi Satan ral dohnak ah a tha bik a si lai.

Hlawhtlinnak ah a herh tukmi a dang cu kan hmanmi hriamnam cungah zumhngamnak ngeih a si.

"Bawipa biakamnak cu zumh awktlak an si; somei chungah voi sarih tiang erletmi ngun tlukin an thiang" (Salm 12:6).

"Pathian nih biakamnak a sermi paohpaoh cu biatak a si tiah a fiang cang; amah chung i aa dormi hna caah cun amah cu phaw a si" (Phungthluk 30:5).

Khrihfa tampi hna cu, an hriamnam, Pathian Bia kong ah lunghrinnak an ngeih caah, tuchun i sualnak le Satan raldohnak ah an sung tawn. Annih ca ah cun Pathian Bia cu Thlarau Vainam a si lo sihmanhsehlaw minung nih a nun lamtluan ah amah bawmtu dingah ser chommi thil ceo khi a si, cucu amah fimnak le hmuhtonnak a sanning hun sernak ding i zalonnak ah khin ruah a si. Pathian Bia bochantlak a sinak le nawlngeitu sangbik a sinak zumh hi Baibal kha Vainam bantuk in thawng ngai in hmannak dingah a biapi tuk.

Pathian Bia Cu Van Ding le Toh Ding Mei A Si

"Bawipa kong cu ka lung chungah ka riahter ti lai lo i a min zongin bia ka chim ti lai lo ka ti ah, A Bia cu ka lung chungah hin mei bantukin a alh i ka ruh chungah hin mei linh bantuk in aa khumh. Ka chung i tlaih peng kha ka celh ti lo i chuak loin ka tlai kho hrim ti lo" (Jer. 20:9).

Baibal cu hnawn a kanghtu, a thianhtu le tleutertu mei bantuk a si. Mi a kanghtu meialh a si i, Pathian duhnak le Pathian lam a ralchantu cu a hmaiah cun an dir kho lo (Jer. 5:14; 1 Pet. 1:22).

Cun mei cu temtuarnak lakah ngaihchiatnak le lungretheihnak nih lileng in a chiahmi lungthin hnemhter ding le lawmhter dingah lumnak a petu a si.

"Cucaah pakhat le pakhat hi Bia hin nan tha i nuamter cio u" (1 Thes. 4:18). *"Nganfah ka in hmanh ah ka hna a ngam, zeicahtiah na Biakamnak nih nunnak a ka pek"* (Salm 119:50).

Pathian Bia Cu Khuainak Sobul A Si

"Ka Bia cu mei bantuk i kangh hmang a si lo mei? Lungpi a cheutu sobul bantuk a si lo mei?" (Jer. 23:29).

Mikip nunnak ah hin lungkhonnak, dohnak le ralchannak a taangmi a um lengmang. Mah duhnak lam a zul tawnmi minung le amah nuamhnak lawng kha a kawl i amah duhnak lawng kha a tuahmi nih cun fawi tein nunpeknak le toidornak an ngei kho lo. Mikip nih kan nunnak ah hin khuai a herh tuk tungmi khuai har tukmi kan ngei dih; titter a herhmi dohnak kha kan ngei peng.

Khrihfa nih Pathian Bia kha a hlathlai tik le nemtertu thladem a simi Pathian dawt-zangfahnak, a nemmi zangfahnak, a rawk lomi zumhtlaknak, a mit lomi dawtnak le a ba bal lomi vel tang i a rat tikah a lungthin kha a ti dih, a duhnak kha a hrawh i a nunnak kha lawmhnak chungah khan a mer, dawtnak in a khatmi Pathian duhnak ah khan toidor tein nunpeknak a tuah.

Pathian Bia Cu A Puitlingmi le A Karhmi Thlaici A Si

"Hi tahchunhnak bia a sullam cu hihi a si: thlaici cu Pathian Bia a si" (Luka 8:11).

Thlaici hi a hmemi le a hakmi a si, kuang chungah chiah ahcun a ci lawngin a um peng ko. Nain aa tlakmi vawlei ah tuh i a herhmi zohkhenhnak pek ah cun, a kung ah a hung cang lai. Pathian Bia hi thlaici a si. A rawk kho lomi thlaici nih cun a chungah nunnak ci kha aa ngeih – "Ka bia cu nunnak an si" – cu thlaici cu Thiang Thlarau nih minung lungthin vawlei tha cungah a tuh tikah ser tharmi chungah khan theitlaimi a hung si.

Khamhnak dingah le thianhnak dingah a thawnnak a langhter khawh hlanah chunglei nunnak ah aa peh a herh.

"Cucaah cun a thurhnawmmi ziaza vialte le a tha lomi ziar le zar vialte kha hlaw ko hna u. Pathian sinah khan i pe u law khamhnak an pe khotu hna Bia, nan lungchung i a tuhmi kha, i cohlan ko u" (Jeim 1:21).

Thlaici (baibal) cu lung tak tein hlathlai a hau i fakpi kawl i zohkhenh le muaitam a herh. Thlaici nih thannak dingah caan a herh. Pathian Bia cu ruah ding le tuaktan ding a si. Pathian Bia cu thei puitling a chuahnak dingah ruahnak, lungthin, chiatha hngalhnak le duhnak chungah tuh a hau. Thlaici cu zumhnak

vawlei chungah khan a um peng awk a si. Khrihfa cu Pathian Bia chungah pehzulh in a um peng dingmi a si. Pathian Bia cu chun zan in zumtu chungah a um awk a si.

"Zeitluk in dah na phunglam cu ka duh, chun nitlak cu lawng cu ka ruat ko" (Salm 119:97).

"Ka chung i nan um i ka Bia kha nan chungah a hmunh ahcun, nan duhmi paoh kha nan ka hal lai i nan hmuh ko lai" (Johan 15:7).

Lungthin kihdaihnak, chiatha hngalhnak lungthin hahnak, duhnak lungthin derthawmnak, tehte a taktak si lonak, biaknak ah lawmhnak thlaunak, riantuannak ah theitlai lonak, thlacamnak ah hmual ngeih lonak, hi vialte hi thil pakhat te ah khin dawi khawh an si – Pathian Bia ruahhramh lonak le lungluh lonak a si. *".... Asinain ka cawnpiakmi hna kha nan cohlan duh lo caah keimah cu thah nan ka zalh"* (Johan 8:37).

Sihmanhsehlaw, Pathian Bia cu zei bantuk nunnak hmanh ah a dikmi hmunte ah pek tikah, sual phuhrunnak, lungthlennak, thianhnak, uknak, khingthlainak, palhmi remhnak le pumpeknak dingah hmual a ngei. Pathian Bia cu Khrih Jesuh muisam he aa lomi chungah nunnak a sersiamtu ah a cang.

– Ruth Paxson tialmi *Life on the Highest Plane* (1889 – 1949) in lakmi a si, amah cu Baibal saya, missionary, le catialtu a si.

Pathian Na Zumhnak In Hmailei Caan Tong

(Face The Future With Faith In God)

By W. C. Moore

Tuchan kan caan hna cu lam tampi in muihter an si. Sualnak cu a fak tuk; lau tukmi nunzia dawh lonak le thurhnawmhnak cu a sannak he a niamnak he hmunkip ah phozar an si cang; dohkalhnak hi thih tluk in a chiami ah a cang i tihramtu le vanchiatnak ah mino tete an i tel; chungkhar in ralrin aw a thang chin lengmang; chuah hlan le chuah hnuah serhsatnak cu zangfahnak ngei loin a thang; Pathian a dohmi lungthin hi huat a tlai chin lengmang, a aw a sang i a karh chinchin; Thawngthabia kha thawnnak le thianhlimnak he rak chimnak hmun khrihfabu tampi ah khan vawlei sinak le cawhhrup in nunnak a tam chin

lengmang. Na ngaih an chiattertu le khua an ruahtertu le an lautertu thil dangdang zong na chim khawh rih ko hna.

Khrihfa Nih Zeidah A Tuah Lai?

"Thatlonak kha a karh tuk lai caah mi tampi cu an dawtnak kha a dai lai" (Matt. 24:12). Atu ah thatlonak kha a karh chin timi le mi tampi dawtnak kha a dai timi hi Bawipa Jesuh an dawtnak a daimi 'mi tampi' hna lakah kan i tel lai tinak a si lo. Cu nakcun, hihi Pathian kan i tlaihnak kha kanmah tein kan i lumter nakhnga dengteo in kanmah zuamcawhnak le ralrin peknak a si, cun kan hmuitinh lei ah khan cu hlan tawnnak in kan i zuam deuh i muihnak thil hna kha zei an lawh a si hmanh ah Pathian kan zumhnak kan pehzulh nakhnga dingah zuamcawhtu a si.

Pathian Bia chungah tihnung mi caan kong a chimmi hna (2 Tim 3:1-17) cu hrimhnak le thumhnak ca i auhnak si loin, hmai kalnak ding tu a si deuh. Tihnung mi le thinphang mi le tihphannak ni tuchun i kan tonmi hna cu kan ca ah caanrem a sertu ni an si hna. Kannih Khrihfami hna cu kan pawngkam i thawngpang chia hna kha mitchinh khenh dingah auh kan si lo, asiloah *ostrich* va bantuk in kan lu a nawk dingmi kan si lo, ruahchannak thabik a ngei dingmi kan si, asiloah lau ding le tihnung mi thilsining chungin lo diam zamnak lam a kawl dingah auhmi kan si lo.

Bawipa nih mi tampi lakah hlangfang tein amah kong chim dingin a kan auh (Lamkaltu 1:8). I thuhnak dingah khor a kawl dingmi kan si lo, sihmanhsehlaw thawngtha kan chim khawh ding minung a kawl dingmi kan si. Kannih cu tihnak, zumhlonak le zawnruah lonak khengkur tangin kan pawngkam ah a thi cuahmah mi minung tampi ca ah kan ceunak a chuahter dingmi kan si (Matt. 5:14-15). Jesuh nih, *"Cu bantukin nannih nan ceunak zong cu mi hmaiah a ceu awk a si, cuticun thil tha nan tuahmi kha an hmuh lai i vancung khua i a ummi nan Pa kha an thangthat lai"* (Matt 5:16).

Aize, Pathian dawtnak ceu kha chuahter u, Amah nih a kan khamhnak cu a himmi i a liannganmi khamhnak le kan dawtmi le kan hngatchanmi Bawipa ca ah pialkan loin a ceumi pumpeknak kha chuahter u - cuticun a thinphangmi le a sivangmi minung hna hmaiah khan ceu tuah, annih zong Pathian sinah an i mer sual ko hnga dahkaw!

Pathian Zumhtlak A Sinak Kha Tling Khitkhat In i Bochan

Hi muihnak caan chungah hin, Pathian zumhtlak a sinak i hngatchan in buainak vialte kha ton i zuam hna. Zei bantuk thilsining, zei bantuk thilcang, zei bantuk thilhar, aa telmi, hngalh lomi, hneksak lomi, muihnak le tihnungmi thilsining asiloah muihnak le tihnak aa komhmi thilsining cu Pathian ca ah a har tukmi a um lo. Amah nih cun zeizong vialte kha a hngalh dih ko. Kan zawn a kan ruah (1 Pet. 5:7; 1 Johan 3:20). Pathian ca ah cun zeihmanh a har tukmi a um lo (Jer. 32:17). Pathian he cun zeizong vialte a si kho dih (Matt. 19:26).

A har tukmi thilsining, a hnokmi dawnhkhanhnak, a fekmi khamnak, ngaihchia tukmi hneksaknak, halnak nganpi, tuanvo har tukmi hna tih bu le phan bu le ther buin tonnak nakin – a lawmh tu i lawm deuh! Pathian cu hmunkhat i na chiahmi thil vialte nakin a ngan deuh, Amah nih cun a kan dawt i Amah kan i bochan dingmi le a nawl kan ngaih dingmi kha a duhmi a si. Pathian cu thinphang in an chiatu harnak vialte nakin a ngan deuh.

Kan lam kha a har tukmi rian nih an hun tan tikah i lawm tuah, zeicahtiah cu thil hna nih cun Pathian bawmhnak lawngin hi rian hna hi kan tuah khawh ti a kan hngalhter, cu rian hna cu Pathian a lawmhter mi, sunparnak a pemi an si, a phichuak cu vancung ah a duhnak tuah a si bantuk khan vawlei ah tuah a si ve.

Pathian kha lamhla pi ah a kal i a kan kaltak mi bantuk in, a thawnnak le a fimnak le a thawngmi a sinak kha a thlaumi bantuk in, Amah cu zumhtlak a si lomi a kan Sertu bantuk in, harnak kha tong hlah, rian le thilsining ah khan tihphannak ziaza le lungthin in i tel hlah. Amah nih cun a dawtnak in, a Fapa ngeihchun peknak in kan ca ah a dawtnak kha a kan hmuhsak i a langhter (1 Pet. 4:12-19; Rom 8:26-29). Pohmi saram bantukin, a harmi buainak in “lo diam zam” si loin, lungtho tein hi harnak hna hi tong hna u sih, zeicahtiah cu nih cun Pathian kha zumhtlak a sinak le a liannganmi a thawnnak kha tam deuhin a langhter nakhnga caan a pek. Hallelujah!

“Zeithil kong hmanh ah lungrethei in um hlah u. Thla nan camnak ah Bawipa cu nan herhmi kha hal u law nan hal tikah lunglawm tein hal zungzal u” (Fil. 4:6).

Dik tein Nung

A donghnak ah cun Pathian bawmhnak kha kan hmuh lengmang ko lai, Amah duhnak ah khan kan nunnak cu a tler in an um ko ti kha hngal hna u sih, Amah Bia ningin – cucaah sualnak in kan nung lo, a Bia zumh lonak in, Khrihfa dang hna soiselnak in, daithlannak in, thatlonak ah mah tein i telnak in, hlenthawi hmannak in, midang huatnak in, hngalhmi rian daithlannak in, asiloah daithlannak in a chuakmi sualnak dangdang in asiloah nawlngaih lo sualnak dangdang in Pathian kha a ngaih kan chiatter lai lo.

"Cucaah cu ka fale hna, kan lung nih sual a kan phawt lo ahcun, Pathian cu lungphang lo tein kan fuh ngam i, amah nawl kha kan ngaih ca le a duhmi kha kan tuah caah kan halmi paoh kha kan hmuh" (1 Johan 3:21-22).

"Tih Hlah"

Khuaruahhar a simi kan Bawipa nih fiang taktak in a kan chimmi cu: "Tih hlah" (Luka 8:50) ti a si. Cuti a si ahcun, kan Bawipa nih a kan fialmi hi ralring tein le lungthin dihlak in ngai hna u sih. A thurhnawm mi kan fihmi nak hmanh in tihnak le zumhlonak kha hua hna u sih law fih hna u sih. "… Thil thalo kha hua hna u law thil tha kha i tlaih peng hna u" (Rom 12:9).

"… Minung hi rawl lawngin a nung kho lo, sihmanhsehlaw Pathian nih a chimmi bia paoh cu a nunnak a si lai" (Matt 4:4). Cucaah cun Pathian Bia in cawm hna u. A Bia kha ruat hna. Kan nunnak nih, kan pumsa zong nih cawmken an herh ti kha philh hlah. Pathian Bia relnak le ruahnak ca ah caan hmang, caan ser law caan hmang, cuticun Amah duhnak kha na hngalh lai i, Amah duhnak tuah awkah khan na thawng lai!

Na pum kha rawl tampi na eipiak mi nak tam deuhpi in Pathian Bia in i cawm tuah. Pathian Bia kha ruat law thawngzamh ca nih an chimmi, asiloah radio nih a chimmi, asiloah midang nih an chimmi, asiloah sermi thil hna nih an chimmi nak tam deuhpi in Pathian nih thil kong a chimmi kha tampi in ruat tuah.

Muinak Chungah Pathian Bochan

Abraham nih Isak chuahnak ding kha kum saupi zumhnak in a hngah. Cucaah cun kan thlacamnak a phi hi a tlai deuh a si hmanhah zumh peng ding a si ti hi kan cawn awk a si. Mui lakah Pathian bochan hi kan cawn a herh ko.

"Nannih Bawipa a tihmi vialte hna, a sal bia a ngaimi vialte hna, nan kalnak lam cu mui ko hmanh seh law Bawipa cu i bochan u law i hngatchan ko u" (Isa. 50:10).

Fale nih mui lakah an nu le an pa hna i bochan kha an cawn ding a si lo maw? Cuti a si ahcun, a tlingmi le a lakin pekmi khamhnak caah Pathian Fapa a zummi i sualnak aa ngaichihmi le Jesuh thisen ah tawlmi kannih nih zeitluk tam khi dah kan cawn ding a si i, a caan ah cun mui lak i nung dingin a kan kawh a si hmanh ah Vancung ah a ummi kan Pa a thawngmi cu zeitluk tam khin dah kan i bochan awk a hei si!

David kha tlangpar pahlek ah a um peng maw? Paul kha buainak le lungdonghnak ram lengah a um peng maw? (Salm, 2 Korin 11:23-33; 12:1-10; Filipi 4:13.) Amah nih tukforhnak le hneksaknak tong dingin a kan onh lo a si ahcun, zeitindah Pathian kan dawtnak le Amah nih a kan dawtnak a thuhnak taktak kha kanmah tein kan hngalh khawh lai? Rom 8:28 "Zeizong vialte" timi kha philh hna hlah u sih – *"Pahtian nih hin, amah a dawmi hna ca ah le amah nih aa tinhmi ningin a kawhmi hna ca ah cun, zeizong vialte hi a tha lei ah a serpiak ko hna ti kha kan hngalh."*

Amah lungthin a lawmhter mi ngakchia bantuk in Pathian i bochannak khi kan lungthin chungchin ah khin ngei u sih law a hei tha hnga dah! Kum tampi a luan cangmi ah khan, "Zumhnak ngeih hi a har tuk. Zumh hi a har tuk" tiah ka rak ruah tawn. Rau loin Bawipa nih ka lungthin kha bia a chimh: "Zumh a har hrimhrim lo. Ngakchia hmanh nih an i bochan khawh. Bochan ning hi na ruah a herh lo" tiah a ka ti. Kum tampi chung cu, hihi keimah ca ah thazang le hnemhnak a si.

"Bawipa kha na lung chung dihlak in i bochan law nangmah fimnak kha i rinh hlah" Phungtluk 3:5). Kan lungthin dihlak in Pathian Bia kha kan zulh i Bawipa kha kan i hngatchan tikah, kan lungthin chungah lungrethei ding, tih ding le ingpuan ding a um ti lo. Kanmah hngalhnak hmanh kha kan i 'bochan' ding a si lo. Lunghrinnak le tihnak kha hmun pe hna hlah! Satan kha doh. Amah kha hmunhma pe hlah (Jeim 4:7-8; Efe 4:27).

Thlichia a Pawimi Khuadawm Cungah Chuncha Zoh

Pathian cu khuaruahhar Pathian a si. Amah lam kha kan lam a si lo (Isa. 55:8-13) Abraham sin i Pathian biakamnak cu a tling taktak dingmi a si caah fapa

le rocotu a ngei hrimhrim ko lai, nain Abraham cu ‘mithi bantuk a si cang’ (Heb 11:8-12) hnuah khin Isak cu a chuak.

Zeitik ah dah kan Bawipa, khuaruahhar a tuahmi Pathian Fapa kha mifir pahnih karlak ah thlai a si i, zultu hna cu an i thek dih, zantim ah suimilam pakhat chung muihnak a rak um a si lo maw, Jesuh zultu hna ca ah cun thilsining vialte kha chim khawh lomi teinak a rak si maw? Sihmanhsehlaw ni sawmnga hnu hrawngah khin, Pentecost ni ah a lianngan tukmi thanghnak a rak tlung! Judah mi thong tampi hna cu Judah miphun biaceihnak i a phak hlanah khamh an si, voikhat ah annih cu thah an si i Gental mi kha a chungah an hung lut.

Calvary ah a cangmi thawkin kannih zong vawlei a mui bikmi caan ah kan nung nain, Pathian nih a thawng tukmi Pentecost dang a hun thlah lai i amah dawtnak chungah Israel mi a kirter than hna hlanah Gental mi chungin mirun tampi khamh an si lai tiah zum ko hna u sih (Rom 11:1-32). Kan hmai hoih hna u sih (Dan 9:3), Pathian kha kan i tlaih khawh nakhnga kanmah le kanmah i lumter hna u sih (Isa. 64:7), Pathian a rat hlantiang le kan cungah dinfelnak ruah a sur hlantiang thlacam hna u sih (Hos. 10:12), Amah nih biakamnak a pek bantuk in, a Thlarau kha mikip cungah a toih i a sunparnak dingah minung thong tampi khamh an si nakhnga thlacam hna u sih (Joel 2:28-32; Jeim 5:7).

Baibal Khuaruahhar A Sinak
(The Wonder of The Bible)

By Dyson Hague

Kan hmuhtonmi kauhter a si tikah Baibal khuaruahhar a sinak hi kan cungah a thang peng, zeicahtiah, Baibal cu cauk sawhsawh a si lo, sihmanhsehlaw Cauk Thiang a si timi kan ruah deuh paoh ah, thuk deuh in kan kawl. Amah lawngin a dir; a lianngannak cu fuhpanh khawh lomi; van cu vawlei cungah a um bantuk le Pathian Fapa kha minung fapa hna cungah a um bantuk in Baibal cu cauk dang vialte cungah a um.

Ser A Sining Khuaruahhar A Si

Pakhatnak bik ah hi Cauk kong ah kan khuaruahharnak a thantertu cu hi Cauk a umnak kong a si. Pathian Bia tuanbia le hramthawknak a cawngmi paoh cu aa semning biathli ah an khuaruah a har dih ko lai. Cucaah cauk a rak si peng mi cu, tuchun ah cun vawlei Cauk lianngan a si, khuaruahhar cauk taktak a si. Zeicahtiah Baibal hi hitihin a changchang in na tuah lai tiah aho hmanh rian tiah a si lo, Baibal a rak tialmi hna khuakhannak chungah pakhat te hmanh aa tel lo.

Duhsah tein Baibal a than ning hi caan biathli hna lakah pakhat a si. Tlawm tete in, a cheuchum tete in, zabu pakhat hnu pakhat, a bultan tete in le aa pehtonh lomi cheuchum tete in a ra, minung phun dangdang nih an tial, timhlamhnak lungthin zeihmanh ngei loin (atu tiang kan chim khawhmi ah cun). Minung pakhat nih a cheuchum kha Arabia ah a tial, midang pakhat nih a cheuchum dang kha Syria ah a tial; pathumnak mipa nih Palestine ah a tial, midang nih Greece le Italy ah a tial; cheukhat catialtu hna nih midang hna hlan kum zaza hlanah asiloah kum zaza hnuah an tial, a then khatnak hi a then hnihnak a tialtu pa a chuah hlan kum zaza hlanah rak tial a si.

Atu ah hin, a chuah ning fiang tein na hngalhmi cauk pakhat kha hun chuahpi. Pahra chungah pakua hi minung nih tial dingah biakhiahnak a tuahmi a si, a ruahmi a si, thilri kha a khawmhsuat, a tial asiloah auh a si, cauk in asiloah nam *(print)* mi in a ngeih, cu cauk cu thla li asiloah thla ruk a si loah tam deuh asiloah kum khat - hnih chungah lim a si. A tlangpi in, kan ruahmi cu, chuahnak dingah kum khat in kum hra a rau, Gibbon's *Decline and Fall of the Roman Empire,* asiloah Tennyson's poems, ti bantuk cauk hna hi limnak dingah kum tam deuh a rau. Sihmanhsehlaw a tlangpi in chim ah cun, minung pakhat nih amah chan chungah cauk kha a chuah.

Sihmanhsehlaw cauk pakhat cu a tialnak dingah kum thong khat le zanga reng lo a rau, hi a tarmi vawlei tuanbia chan in chan sawmruk a sau. Pathian kan ruahning zong a kauhter; khuaruahhar a simi a daihnak kong kan ruah tikah a dong lomi a lungsaunak ruahnak thar kha a kan pek, harnak a zoh tikah dai tein a hngahnak, zawtfahnak kum vialte tan in minung i hnawhnak le dinh lonak, cu lioah cun duhsah tein le dai tein Cauk lianngan cu a thang. Hika hin tlawmpal le khika khin tlawmpal in a ra; hika hin tuanbia cheukhat an um, khika khin profet bia an um; hika hin hla le khika khin minung kong an um; cun a donghnak bik

caan ah, hlanlio Bawipa bantuk in dai tein a um (1 Siang. 6:7), lim dih hirhiar a si in a herh tukmi vawlei hmaiah a rak dir.

Moses a thih lioah khan then hme tete panga lawng a rak um; David a hung bawi ah khan uk tlawmte lawng an rak um; siangpahrang, tlangbawi le profet, pakhat hnu pakhat in a thang cuahmah mi kha a ngan deuh in le a hme deuh in an chapchuan lengmang, Biakam Hlun Baibal kha a ningpi in tial dih a si hlantiang cuticun tuah a si.

Cutikah, A thawngmi Thlarau pungsan a ukmi thawngin, hmunkhat ah ruah tinak le lungrual tein khantinak tlawmte hmanh um loin, a cheuchum pakhat hnu pakhat, hika hin minung kong, khika khin cakuat, tiin Biakam Thar cu a hung thang.

A si! Cauk Thiang hi khuaruahhar a si; cauk vialte kha a khuh dih hna; aa semning ah hin khuaruahhar caholh a si. Pathian hi Catialtu a si lo ahcun, a than ning hi fianter khawh ding a si lo.

Lungrualnak Hi Khuaruahhar A Si

Thil dang ah: Baibal kha cauk pakhat bantuk in kan chim. Baibal cu library a si i cauk sawm ruk le paruk a ummi a si tiah kan ruah tawn, catialtu dang hna minung sawm thum, sawm li nih an tialmi, holh phun thum in tialmi, kong tampi tialnak, le thil sining a chiakha tukmi chungah tialmi a si tiah kan ruah tawn.

Catialtu pakhat nih tuanbia kong a tial, a dang pakhat nih minung kong, pakhat nih theology kong, a dang pakhat nih hla, a dang nih profet bia, micheu nih philosophy le phunglam thianhlimnak, chuahkehnak kong le miphun kong, le cheukhat nih khualtlawnnak tuanbia tibantuk an tial hna.

Hi vialte lakah khuaruahhar bik a simi cu, an tialmi kong aa dang tuk i a har tukmi a si ko nain – kokek fimnak ca ah cun a har bik le hngalh awkah a har bikmi an si – timhlamh mi cawlcanghnak a um kho lo nain, asiloah caholh tuanvo peknak a um lo nain (hmasa bik catialtu nih kum 1,500 hnuah a chuakmi catialtu nih a tial dingmi kha a pelte hmanh khi hngalhnak a ngei lo), hi catialmi dangdang khawmhsuat mi hna hi minung nih cauk pakhat ah fonhtonhmi sawhsawh si loin, Catialtu taktak a simi Pathian nih hmunkhat te ah a chiahmi a si, cucaah cun tuchun ah Cathiang a si timi pinlei cu zeihmanh kan ruat bal lo. A si, Cathiang a si taktak ko – caholh aa komhmi vialte hi khuaruahhar a si ko.

A Kum Hi Khuaruahhar A Si

Cun, khuaruahhar a sinak cu Cathiang hi tuchun i a ummi hi a si. A kum kan ruah tikah Baibal kan ngeihmi hi khuaruahhar a si. Baibal hi cauk pakhat bantuk in cauk dang he kan epchun tikah, hi kong ah hin cun khuaruahhar tling khi a si.

Caholh hneksaknak a ngan taktak mi pakhat cu caan a si ti kha nan hngalh dihmi a si ko. Thinhung a simi cauk hna cu kum tlawmpal an hun rau i tuchun ah cun philh an si. An hung chuak, an min a hung thang, cun an thi colh. Philhnak kut kik nih annih cu a tongh hna. An thazang an hman dih. An thawnnak a tlau. Hi vialte hnuah hin, kum zanga a hlun i tuchun ah minung tampi nih an relmi cauk kha khuazei ah dah a um? Cauk cu a hlunh deuh paoh ah a nunnak ding caan a hme chin lengmang, asiloah miphun tampi nih rel dingah ruahchannak a um ti lo kha nan hngalh.

Sihmanhsehlaw Baibal kong khuaruahhar a sinak cu vawlei cungah hi cauk lawng hi, hiti hoih in le khuaruahhar sinak in, caan khamnak a lonh i miphun khamnak zong a lonhmi a si. Kum thong hnih thong thum a luan cangmi ah minung nih an rak tialmi Baibal cu tuchun ah a nun lawng si loin, vawlei cungah aa chawk bikmi Cauk a si.

Lungluhnak Khuaruahhar A Si

Baibal khuaruahhar a sinak a dang pakhat cu vawlei cungah hi cauk lawng hi mikip le mizei paoh nih relmi a si. Cauk pakhat kha cauk dang vialte he an i dan tukmi hi khuaruahhar thil a si – cucu mifim mi hna nih an rel, ngakchia tete nih an rel, ther bu in vawlei dang naihte ah a ummi tar nih an rel.

A ngaite ti ahcun, hihi caholh epchunnak a si lo. Chungkhar relcawk lo le Sunday school relcawk lo ah kan fanu hna le kan fapa hna nih an rel i an cawn; thiamhlei minthang hna Newton le Herschel le Faraday le Brewster, le ramuktu lianngan Gladstone le Lincoln te hna nih hi Cauk hi lawmhnak ah an hman i an nun hruaitu ah an hman.

A Holhphun Khuaruahhar A Si

Baibal khuarruahhar a sinak a dang pakhat cu Grik cawncannak hrampi a simi khua Athens ah hin hi Cauk hi tial a si lo, Izipt ram Alexandria khua zongah

tial a si lo. Hlanlio fimnak lunglut ngaiin aa lakmi minung hna nih tialmi zong a si lo. Palestine ah khua a rak sami hna zong nih tialmi a si lo. Pakhat cu lothlo a si, a dang pakhat cu tukhal a si, i micheu cu ngatlai an si. Annih cu caholh ah minthang an si lo. Sihmanhsehlaw cu bantuk minung hna sin cun Baibal cu a ra i Pathian khuaruahhar thawnnak nih khuate nih an hmanmi holh phun kha a hei hman i vawlei cung caholh lei ah a sang bik miphun hna holhphun tahfung ah a cang.

Hi cawncannak a ngei lomi minung hna, khuapi fa a si lomi minung hna cu, an holh phun kip he, cun midang telchih lo ruahnak he, ruahnak tlamtling lo he, cauk tialter khawh an si, cu cauk cu Judah mi hna cauk lawng si loin, tuchun vawleipi Cauk ah a can ning hi zeitindah na fianter lai?

Kilven A Sining Khuaruahhar A Si

Baibal kong khuaruahhar a simi a dang pakhat cu fak tuk in tukdenmi a si pengnak le dong loin hrem a si pengmi hi a si. Zabu pakhat hnu pakhat in minung khangh le vui an rak i zuam. A donghnak i phakter awkah raldohnak kha pakhat hnu pakhat in an rak tuah. Vawlei siangpahrang hna nih an rak i timtuah, khrihfabu uktu hna nih hmunkhat ah an ruahnak an fun, vawlei in hloh i hrawh dih ding kha an rak i tim.

Roman Siangpahrang, Diocletian nih 303 ah vawlei nih a hngalhmi cauk thahnawnnak tihnung tukmi a rak tuah. Baibal cauk vialte kha a rak hrawh dih dengmang; Khrihfami tong tam tuk an rak thi; cun Baibal donghnak a tuahmi cu: “Extincto nomine Christianorum” (Khrihfami hna min a dai cang) timi catial he teinak a rak dirter.

Sihmanhsehlaw, kum tam nawn hnuah khin, vawlei cungah minung phun dirh than awkah Noah lawng chungin a rak chuah bantuk khin Baibal cu a hung chuak than. AD 325 ah Constantine nih a voikhatnak General Council ah Baibal cu aa Palh lomi Biaceihtu Biatak ah a hun chiah.

Cuticun chan laifang (1100-1500) hremnak saupi nih a hun zulh. Rom Khrihfabu nih mipi ca ah Cathiang an hlawt ning cu nan hngalh dihmi a si. Rom Khrihfabu nih Baibal kha mipi sinah a pe bal lo. Cucaah kum tampi chung cu Baibal hi hngalh lomi cauk a rak si. Martin Luther hi ka nunnak ah Baibal hi ka hmu bal lo tiah a rak chim ah khan puitling a rak si cang.

Cu lawng hmanh si lo: Council pawl biachahnak nih a hun zulh, saram bantuk Popes nih an rak kham, Baibal cu an rak khangh hna i Baibal reltu hna cu rak hrem le mei in khangh an rak si.

Baibal dohnak a fah bik caan cu a luan cangmi kum zahnih sawmnga hrawng a si kho men. Baibal ca ah a kha bikmi ral hna cu, thil hngalh an duhnak a fak tuk i, khuaruahnak ah zalonnak a um tiah a ruatmi pawl an si, Bolingbroke le Hume le Voltaire hna cu Baibal donghter dingah a raltha tukmi an rak si, Frenchman nih cun amah chan hnu kum za hnuah cun Baibal cu hlanlio thil bantuk in him tein hmuh a si lai lo tiah a rak thanh.

Cun German mifim pawl khuaruatmi hna an hun chuak ve, annih nih fekbik le thih tluk fak in a lam kip in an doh.

Sihmanhsehlaw Baibal cu tuchun ah hika hin a um ko, cu hlan vialte nakin a thawng deuh. Fek tein a dir i a dir ko rih lai. Ral hna nih a chia bik in an tuan. A fak tukmi soiselnak an tuah. Thihnak i phak awkah meithal in an kah chih.

Nain, hi chan vialte chung saupi hremnak le serhsatnak lakah hin, Bawipa Bia cu zalong tein a um, sunparnak pek a si.

Baibal Hi A Dong Kho Lomi A Si

Baibal cu a thuh ning a dong lo; a san ning a dong lo. Careltu le catialtu nuai tampi hna, chan khat hnu chan khat in, phak khawh lomi khor cu an cawh lengmang ko, atu tiang a tawne cu phak khawh a si lo. Chan khat hnu chan khat in an nunter than, a um ballo mi thawnnak, ruahnak, khuakhannak, timhlamhnak, tlangpi le cauk he nunter a si lengmang. A ngan bikmi lungthin cu amah kherhlaitu hna an si. Relcawk lo siangngakchia hna nih nifate an cawn, ni khat hnu ni khat Baibal reltu hna cu nuai tam taktak an si.

Dal khat asiloah caang khat hmanh khi uk tampi in tial an si i library tampi ah chiah an si cang, cu hna cu tial an rak si ni bantuk in tuchun ah an tharhlam, thei an tlai, an dong lo. Rosung hna cu van i arfi hna bantuk in hmuh an si thlu rih lo, a thong thong in dong loin an um ko rih.

Nawlngeitu A Si

Hihi a dang khuaruahhar a si than. Vancung in a rami Aw bantuk khin na cungah bia a chim. Baibal ah cauk hmaisa bik panga hna an hramthawknak

asiloah an donghnak ah tahfung bantuk in *"Bawipa nih a chim"* asiloah, *"Bawipa nih a ti"* timi hi voi zanga khengte an chim. A hun zultu cauk hna zongah cu bantuk te cun voi zathum a um than; profet cauk hna zong nih *"Bawipa bia kha thei tuah u,"* asiloah *"Hitihin Bawipa nih a chim"* ti in voi thong khat zahnih chim a si ve.

Mi vialte chiatha thleidannak ah hi bantuk hin cauk dang nih anmah tein anmah kong a chimmi an um lo. Zei cauk hmanh nih hrenchihnak bia an chim lo asiloah minung nih zulh ding nawlbia ah ruahmi kha an chim lo, chan kip minung hna le hmun kip minung hna nih hi thanhnak tuahmi hi an langhter. Baibal nih cun, nawlngeihnak, Amah Pathian nawlngeihnak he, an chunglei hngalhnak ah khan bia a chim.

Baibal Cu A Nung i Rian A Tuan

Minung nih Baibal cu thaw chuahhnawh mi cauk ah an ruah. Sihmanhsehlaw Baibal khuaruahhar a sinak cu *atu* ah hin aa leklak i rian a tuan mi hi a si. Lamhlapi khin a ra i tuchun minung lungthin chung kha a phiah dih, cu Pathian thaw a chungah hei chuahhnawh a simi cu aa thupmi a nunnak nih a nunter i tuchun ah thazang a thawnter. Cucu Pathian Bia a si, a bia kha a pe i a nungmi thawnnak a petu a Nungmi Pathian nunnak ah a herh tukmi a si.

Salm 23 in thaw chuahhnawh mi a si. Sihmanhsehlaw tuchun ah atu le atu, thihnak innpi chungah biathli chimhmi bantuk in, asiloah "Na nawlbia chung i a ummi khuaruahhar biatak kha ka hmuh khawh nakhnga, ka mit ka auter ko" (Salm 119:18) tiah a thli in tahnak he relmi a si, a nungmi Bia a si, cun Thlarau nih voi khat nunnak thaw a chuahhnawh than.

Cun hihi Baibal chinchiah a tlaknak bik le khuaruahhar a sinak a si: hihi cu keimah ta a si rua tiah ka ruah. A biakamnak hna cu keimah ta an si. Salm 130 ka rel tikah, hihi hlanlio Hebrew a si lo, hihi tuchun thawnnak a si; cun Keimah cu lawmhnak in ka khat i ka nunnak cu, "Maw ka nunnak, Bawipa cu thangthat tuah" tiah ka au.

A Ser i A Thlen

Baibal nih minung nunnak kha a thlen. An hmuitinh kha a thlen tawn. Vawlei pumpi huap in cawlcawnghnak kha a ser tawn. Baibal chung i caang khat te nih Luther nun a thlen i cucu a ngan bikmi chanthar hramthawknak a si. A ding

lo tukmi miphun hna chungah nunnak petu thazang bantuk in a ra. A liannganmi khuakhannak hna – minung dawtnak, tlanhnak, le cawncannak – a biapi tukmi a thawnnak pek awkah a tho i a dir. Thong hra a let thong hra hna cu zungzal in a nung i a hmunmi Pathian Bia nunternak hmual tehte an si.

Khrih Kha A Phuan

Sihmanhsehlaw Baibal khuaruahhar a sinak a nganbik mi cu Khrih a si – Amah cu baibal tlinnak, a muru pi, a lianngan mi kong a si. Biakam Hlun le Biakam Thar nih Jesuh kong kha an chim, tuanbia i a nganbik Konglam a si, tuanbia i a nganbik Thazang a si, tuanbia i a nganbik Hmailei a si; cucaah cun hi Cauk hi: "… Pathian sunparnak nih cun a ceuh i Tuufa cu a meiinn a si" (Biathlam 21:23) tiah rel khawh a si.

Vawlei cungah minung a nun chung vialte a Lianngan bikmi Mi sinak, vawlei duhnak Murupi – Khrih, tuanbia aa funnak Ngan bik, profet bia i Lungpical – Khrih, Phuangtu, Tlanhtu; Thothan, Uknak, Ra than Bawipa – Jesuh, miphun vialte hna Duhmi kong kha an chim peng ko lai; cuticun minung lungthin cu tanleih bantuk in hi Cauk nih a tlaih lai, i minung nih Cauk cu an i tlaih lai, Cauk ca ah an nung lai i an thi lai!

Hi Cauk sinah na phak tikah, chirhchan he na ra lai. Thiang Thlarau bawmhnak ca i halnak he rel tuah. *"… Na kedan kha i phoih, na dirnak hmun kha hmun thiang a si"* (Ex. 3:5).

Vawlei nih cauk dang tampi a ngeih hna. Hi Cauk cu vancung in a rami a si. Hi Cauk chungah hin Pathian bia aa tel ti lawngin ruat hlah, a chim zong chim hlah! Hi Cauk hi Pathian Bia a si!

Amah hi cauk tha lawngah ruat hlah, asiloah cauk tha deuh ah ruat hlah, sihmanhsehlaw Baibal cu na lungthin le na zumhnak in i tlaih, minung bia bantuk si loin, biatak bantuk in, Pathian Bia tiah i tlaih tuah; hlawtnak a um lo, a Nungmi Pathian Bia nung: cunglei in thawkmi; a man khiah khawh lo; a bitkauh donghnak ngei lo; cunglei in tialmi, minung kut in tialmi a si ko nain; nun peknak hmual a ngei; a nawlngeihnak a rawk kho lo; pumpak cio nih mah nun ah peh a si; a dihlak in thaw chuahhnawh a si.

– Pamphlet chung in lakmi a si. Dyson Hague (1857-1935) cu Canada mi Pathian riantuan, cachimtu le catial a si.

Hmanung Bik Caan Ah hin Pathian Bia Ah Pumpeknak

(Devotion To God's Word In These Last Days)

By Rich Carmicheal

Timote sin i a cakuat pahnihnak chungah, Lamkaltu Paul nih, *"Ni hmanung bik kha an phak tikah ... Mi cu anmah zawn lawng aa ruatmi, a hak a kaumi, aa porhlawmi le lung a puammi an si lai; an nu le an pa kha an zawmhtlaih hna lai i an nawl an ngai duh hna lai lo; lawmh a hngal lomi le biaknak zeihmah i a rel lomi an si lai; zaangfahnak an ngei lai lo, mi zawnruahnak an ngei lai lo, mi thangchiat duhmi an si lai, ruru-hranghrang in khua a sami an si lai i tih a nungmi an si lai; thatnak kha an huat lai; hawi rawi a hmangmi an si lai, duhpaoh khuasa an si lai i porhlawtnak in an khat lai; Pathian nakin nuamhnak kha an duh deuh lai; ..."* (2 Tim 3:1-5) tiah ralrin a pek hna. Cun Paul nih, *"sihmanhsehlaw mithalo le chungthu lengnal pawl cu a thalo chin lengmang khan an um lai i midang kha an hlen lengmang hna lai i anmah le anmah zong kha an i hleng lengmang lai"* (c. 13) tiah ralrin a pek fawn hna, cun minung nih *"Cawnpiaknak a hmaanmi kha mi nih an ngaih duh lo i anmah duhnak tu kha an zulh i anmah theih duhmi chimtu dingah cawnpiaktu an lak hna lai caan kha a phan lai. Biatak kha an kaltak lai i minung tuanbia tu kha ngaih an duh deuh lai"* (4:3-4) caan kha a ra lio tiah a ti hna.

Cu bantuk caan chungah a nungmi kan si ti kha kan hngalh caah kannih ca ah cun zeitluk lungfim awk dah a hei si! Thlarau lei tlaknak cu kan pawngkam ah a khat dih cang, cucu vawlei cung lawngah a si lo, nain khrihfabu chungah a ummi minung tampi nunnak zongah a si cang!

Cucaah cun, atu cu Bawipa a rat hlan a hnubik caan ah kan um cang caah ralring taktak in kan um awk a si. Tanglei vawlei hri in tlaih kan si nakhnga lo kan taisawm i sawmh caan a si cang. Jesuh nih kannih cu vawlei ah thawngtha chim dingin a kan thlah, nain vawlei ta kan si lo (Johan 17:15-18). Kannih cu vawlei cite le vawlei ceunak bantukin vawlei kha hmaichonh in a dirh dingmi kan si (Matt 5:13-16). Pathian minung hna nih an lam in an tlau ahcun, cite nih a thawtnak a thlau ahcun, ceunak kha a muih a si ahcun, thawnnak a ngei lomi

Pathian tihzahnak phun a um a si ahcun, vawlei ca ah zei ruahchannak cu dah a um hnga? Vawlei ah minung tampi a kan huat men ko lai, atu caan hi vawlei ralchan in fakpi in dir caan a si, kan nun in Bawipa a lawmhter dingin nun caan a si, kanmah pawngkam ah a ummi hna sinah Amah biatak le velngeihnak kong a chim ding kan si. Kannih cu *"Hrokhrawlnak le that lonak in a khatmi chan ah hin sualnak ngei lo le a thiangmi si u law Pathian fale bantukin nung u. Nunnak bia nan pek hna nak ah hin an lakah arfi bangin ceu u. ..."* (Fil. 2:15-16) timi bantuk kan si awk a si.

Cathiang Hi A Biapi Tuk

Hi vialte hi tialmi Pathian Bia i kan i pumpeknak ca i tawhfung pakhat a si. Paul nih Timote Kuat Hnih chung i ralrin a pekmi lakah: *"Sihmanhsehlaw nang cu biatak kan cawnpiakmi ah khan dir law fek tein zum peng ko. Nangmah cawnpiaktu saya cu ahodah kan si kha na kan hngalh i na ngakchiat lio tein cathiang kha a hngalmi na si; na hngalh bangin cu Cathiang hna nih cun Khrih Jesuh zumhnak thawngin hmuhmi khamhnak i an kalpi khotu fimnak kha an pek. Cathiang hi a dihlak in Pathian thaw chuahhnawhmi a si i biatak cawnpiaknak caah le palhnak cawnpiaknak alnak caah le palhmi remhnak caah le ding tein nunnak ding cawnpiaknak caah a thahnemmi a si. Cucaah cun Pathian riantuatu a simi cu zeizong zeizong ah tlamtlingmi a si awk le thil tha phun zakip tuah khawh awkah thilthuam tling tein a ngeimi a si awk a si"* (3:14-17) tiah thazang peknak bia a chim. Baibal cu Pathian a tihzah mi nun in nunnak dingah a biapi taktak mi a si i rian ca i i timhtuahnak zongah a biapi tukmi a si, vawlei caah le zumtu hawile hna caah a biapi tuk. Baibal cu Pathian Bia a si caah, Amah thawnnak kha aa ken i thlarau nunnak kha a kan pek i midang sin i kan riantuannak ah khan thlarau nunnak a tlunter. Cuti a si kun ahcun, Pathian minung tampi hna cu Baibal relnak, cawnnak, cinkennak, lungthin chiahnak, le Bawipa nih a kan hrawmhmi vialte kha tuah dingah caan an hmang lo.

Atu ah hin Pathian Bia ah zei bantuk pumpeknak hmanh khi na tuah a si hmanh ah a poinak a um lo, kannih Tlangau zung nih cun hi kong, Pathian Bia aa tlaihmi pumpeknak, nih hin an hninhsaih lai i fakpi in conglawmhnak ah an timhtuah lai i Pathian Bia ah khan pumpeknak na ngei lai tiah kan i ruahchan. Kanmah nunnak ah le midang nunnak ah hi a hmanung bik caan ah cun hlawknak tampi le miaknak tampi a um. Atu hi kan chungah Khrih Bia kha tampi in a um caan a si (Col. 3:16). Lois le Eunice nih Timote sinah an rak tuah bantukin (2 Tim 1:5; 3:14-15) atu caan pi le pu, nu le pa nih an fale le an tufa hna sinah Pathian

Bia tuh caan a si. Atu hi dawnkhantu vialte kha hlonh i vawlei tha bantuk in kan lungthin chungah Pathian Bia cohlan caan a si, cuticun a let sawmthum, sawmruk, le a let zakhat in thei a tlai lai (Mark 4:20). Atu hi *"A rian a zahpi lomi, Pathian biatak hmaan tein mi a cawnpiaktu saya bantukin Pathian hnatlaknak kha na hmuh khawh nakhnga fak piin i zuam"* (2 Tim. 2:15) caan a si cang. Atu caan hi phungchimtu hna caah Pathian Bia in khah cikcek caan a si cang, cuticun Pathian Bia kha an chim i, a caan a rem zong rem lo zongah palhnak remh ding, chimhhrin ding le cawnpiak dingah timhcia tein an um caan a si (4:2). Atu caan hi vung kal i miphun vialte hna kha zultu ah ser caan a si, annih kha tipil pek i Khrih nih a kan fialmi vialte kha an zulh nakhnga cawnpiak caan a si (Matt. 28:19-20).

Tuchun ah hin Pathian Bia i kan i pumpeknak kha kan tharchuah awk a si, cuticun Pathian Bia cu kan chungah thawng ngai in rian a tuan lai i kanmah hmangin rian a tuan lai.

Zumhnak Thawng Nih A Tling Dihmi Pathian Kha A Hngalh
(Strong Faith Realizes The All -Sufficiency Of God)

By Charles H. Spurgeon

"…Keimah cu a Thawngmi Pathian ka si…" (Gen 17:1).

Zumhngamnak taktak cu a Thawngmi Pathian, asiloah a Tling dihmi Pathian ka si tiah aa timi Pathian cung lawngah aa hngatmi a si. Zumhnak taktak vialte hna cu Pathian cungah aa hngatmi a si, bahleo (thil bahnak kankhenh) cungah thilri aa khin bangin; zumhnak thawng nih cun Pathian cu a tling dihmi a si tiah a hngalhmi cungah khan aa hngat dih, cucu a thawngnak biathli a si; aa cawmnak le a thawngmi a sinak aa thupmi manna a si. Bawipa cu a hmuitinh limnak dingah thawnnak zate in a ngei dih hirhiar mi a si; Amah cu kannih ca ah cun khuaruahhar a simi harnak chungah khin a lam hmuhnak dingah fimnak tling khitkhat tein a ngei mi a si, sihmanhsehlaw cu hna cu Amah ca ah cun tluangtlam te an si. Amah cu dawtnak in a tlingmi a si caah Amah thinlung chung i zanfahnak asiloah Amah taang cung i hramhnak ah khan chambau in a kan chia bal lai lo. Pathian cu a tling dihmi a si. Kan ca ah biatak chimnak a tluangmi te a si ko, nangmah ca ah theih dingmi a si, a thuk tuk, phak khawh lomi biathli a si, cun a

biatak kha kan tlai taktak in a chungah kan nung maw, kan tuahsernak cungah khuaruahhar in hipnak a ngei ko lai.

Hi bia hi atu i pumsa in harnak le buainak ah lungrethei in a ummi hna ca ah cun santlai ngai a si lai. Annih cu a cang dingmi caah thinphang in an um; rau loin an cungah a tlung dingmi kha an chimchung. A caan ah cun kan hmaika ah hin a muimi hmailei ruahnak kan ngei – fahnak a ra lai ti kan hngalh, kan tih tuk – cun "Harnak paruk chungah Keimah nih kan umpi lai, pasarih chungah cun thatlonak nih an tawng lai lo" (Job 5:19 zoh) timi biakamnak kan ngei ko nain, therphang in kan dir thiamthiam ko. "Keimah cu a Tling dihmi Pathian ka si"; thihnak thladem bantuk in a muih a si hmanh ah keimah nih cun na tha thawnter loin maw ka um lai, hmai kan nawrter lai lo maw? Zeiruangah, Maw Pathian minung, zei cu dah na tihmi cu a si kun? A chambau mi Amah nih an pek khawh lo ding a um lo; A tei khawh lo dingmi ral an um lo!

Chunglei Harnak Ngan Hna

Thlarau lei harsatnak tang i kan um tikah hi vialte hi kanmah ca zongah hman an si ve. Chunglei harnak hna hi pumsa nganfahnak nakin tampi in an fak deuh; Pathian minung nih cun hihi tlingte in a hngalh ko. Chunglei kha kan zoh i, Pathian vel kha kan sinah a niam bik in a um kha kan hmuh; cuticun kan ruah tawn. Kan rawhnak le kan kokek chiatkhatnak, hihi fiang tein kan hmuh, le khuahmuhnak ah khan kan buai tuk; kan rian kha kan daithlanh, kan pumpeknak kha kan kalta tawn, santlaihnak a rami vialte caansung kha kan philh dih i kan i silhnalh; cu tikah Bawipa kan rak hngalh tawnmi zong kha kan lung a hring dih!

Cun, cu lioah cun Satan nih khatlei ral ah a kan kalpi, a ke tangah khan caan tlawmpal cu kan tlu. Cu bantuk tihnung mi caan zongah, kan Pathian cu lunghring in um hrimhrim hlah u sih, zeicahtiah Amah cu a Tling dihmi a si peng ko! Kan khamhnak kha kanmah cungah ai hngat a si ahcun, kanmah cungah rau loin a um colh lai; sihmanhsehlaw amah kut cungah aa hngatmi a si caah, a thahri cu a cah bal lo caah; aa thleng bal lomi a lungthin cungah aa hngatmi a si caah, a thawng bikmi a dawtnak riantuannak cu a dongh bal lo caah, zeiruangah dah kan tha a chiat lai e? Bawipa nih, "Keimah cu a Thawngmi Pathian ka si" a ti, cucaah cun *"Maw ka ral hna, ka cungah nan diriam hlah u; ka tlu cang, sihmanhsehlaw ka tho than lai"* tiah ti hna (Mikah 7:8 kha zoh).

Buainak le Lungretheihnak

Dawtmi hna, pumsa buainak le thlarau lei lungretheihnak kha hmuhkhat ah hei ngei law zeitin? Rili pahnih an i tonnak cu rianrang in sangphawlawng a rawhnak hmun a si tawn, nain, zohhmanh, ti cungin Pathian cu na sinah a ra, a thawh i, “Keimah cu nangmah ca zongah a Tling dihmi Pathian ka si” a ti. Amah nih a hram a thawk lomi thlichia an um bal maw? Cucaah cun, Amah nih cun a uk kho lai lo maw? Amah nih a thlah lomi thlarau hell thuk chungin a rak chuakmi an um bal maw? Amah nih cun cikcin in a hreng kho lo maw, cun a thawnnak cu a tem kho lo maw? Zohmanh, Jehovah nih cun thlitu hna thla kha aa cit, i thlichia khuadawm hna cu aa cit hna! Cucaah cun, Vancung khua na Pa nih aa citmi lengke hnor thawng cu tih hlah! Tilet lakah khin, cungnung bik in Amah nih a pen! Muihnak kha tih hlah, cucu Amah cungcih a si asiloah amah mitfang a simi mintlau kha tih hlah; Amah cu a zungzal in i bochan peng, tihnak nih an tlukter hlah seh asiloah zumhlonak chungah khulrang in in luhpi hlah seh, cun nangmah an thurtertu ding riantuannak ah khan zaangba in um hlah, a sunglawimi Amah min kha upat loin in umter hlah seh!

Thihnak le Zungzal Nunnak Ah

A si, thihnak lei na panhnak ding hmelchunhnak an um a si ahcun, na pumsa kha caan saupi zawtnak nih a derthawmter ahcun, na pumsa cu inn hlangtu hnakhaw ah tluk aa tim cangmi inn bantuk a si ahcun; a Tling dihmi Pathian cu, thihnak ihkhun pinlei zongah khin a Tling dihmi Pathian a si ko! Nunnak ah a Thawngmi Pathian cu thihnak zongah a Thawngmi a si! Hngalh lomi lam cungin zuan ding a si zongah tih hlah, asiloah khuaruahhar in zungzal a hmunmi bawithutdan cung i va dir ding zong khi tih hlah; vel ngeimi Pathian cu khuaruahhar in a khatmi zungzal nunnak ca zongah a Tling dihmi Pathian a si. Amah cu a fak tukmi biaceihnak, teirulcham tihnunnak, le tihnung mi hell ca zongah a Tling dihmi Pathian a si. Amah nih rawk dih in a den tikah vawlei hna rialdip zong kha tih hlah. A nung zungzalmi Tlanhtu cu, a donghnak bik ah mi khamh kho a si, sermi thil vialte an rawh dih tik le van le vawlei kha a lin tukmi nih a titter dih hna tik zongah na thlarau dirkamh awkah a Tling dihmi Pathian a si; a Thawngmi Pathian aa bochanmi minung ca ah cun tih dingah ruah khawh mi thil a um lo.

Kan Ralthatnak Lungpi

Maw dawtmi hna, nangmah an thawntertu dingah hi sil hi na ban ah chia tuah, na lunghrinnak kha thlan cungah khan lung bantuk in hril tuah; zeitik hmanh ah thawhter ti hna hlah! Mi hmete kha nai bochan ahcun, na lung a hring ko lai, sihmanhsehlaw Pathian cungah khan i din tuah, zeitindah harnak nih an buai khawh lai? Ai thleng lengmang mi minung cungah nai hngah a si ahcun, tuchun ah an daw i thaizing ah an hua dingmi sermi minung cungah na zumhngamnak kha na chiah a si ahcun; lawm loin na um peng ko lai! Sihmanhsehlaw Amah dawtnak cu zungzal in a hmun, a thawnnak cu zungzal in a hmun! Cuti a si ahcun, zeiruangah dah tangah nai thlak e? Na thlarau ruahchannak cu aa hnin kho lomi a Tling dihmi Lungpi cungah na chiah cang, a Hmun mi biatak a sinak kong kha na chim lai – *"Pathian nih a ka dawmi cu ka khamh hna lai i a ka hngalmi cu ka huhphenh hna lai. An ka auh tikah ka leh hna lai i harnak an in tikah ka umpi hna lai. Ka chuah hna lai i ka upat hna lai"* (Salm 91:14-15).

Maw ka nunnak, zeiruangah na lungre a thei? Zeiruangah dah ka chungah khan lungrethei in na um? Pathian kha i ruahchan law, a hnar chungah a thaw a ummi minung bochan kha ngol cang tuah! Cuticun nan ceunak kha zinglei bantuk in a ceu lai i, van in a rung tlami dapti nih thanuamnak le lawmhnak he na par an parter lai. Nannih a dingmi hna Bawipa ah khan i lawm tuah u, lungthin a thiangmi vialte hna lawmhnak he au tuah u, zeicahtiah Amah nih cun nannih cu bia an ruah hna i zumhngamnak nan ngeih nakhnga hi lungpi hi an pek hna – *"Keimah cu a Thawngmi Pathian ka si."*

Zumhnak Cu Hngatchan a si
(Faith As Trust)

By Derek Prince

[Editor Bia: A hramthawk capar ah cun, catialtu nih zumhnak theitlai cu thap hnih in zoh ding a si tiah a langhter, cu nih cun thil dangdang pahnih kong a chim nain Grik biafang "pistis" hmannak ah cun – bochan le bochantlak sinak ti a si. A tanglei ah cun pakhatnak hi hmuitinh in langhter a si lai.]

"*Sihmanhsehlaw Thlarau nih a chuahter mi hna cu: dawtnak, lawmhnak, daihnak, lungsaunak, zangfahnak, thatnak, zumhawktlakmi sinak, toidornak le*

mah le mah i tei khawhnak tehna hi an si. Cu bantuk thil hna caah cun nawlbia zeihmanh a herh lo" (Gal. 5:22-23).

Zumhnak thap khatnak cu bochannak theitlai a si. Jerusalem Baibal nih cun *pistis* hi "bochan khawhmi sinak" tiah a leh. Voi tampi cu, Jesuh nih Pathian pennak chung i a lutmi vialte hna ca ah a herhmi pakhat cu ngakchia te bantuk si hi a si tiah a chim tawn (Matt 18:1-4; 19:13-14; Marka 10:13-16; Luka 18:15-17). Ngakchia sinak nakin bochan khawh deuhmi ziaza le sining um dawh a si lo. Cun, hihi a puitling mi Pathian minung hna cungah tlinnak hmuhmi thatnak a si – Abraham, Moses, David le Paul te hna bantuk minung pawl an si. Cucaah cun, bochan khawhmi sinak kan cinmi hi kan thlarau lei puitlinnak tahfung tha a si.

Tling deuh in, zumhnak thei – bochan khawhmi sinak hoih in – cun a thami, a fekmi, thatnak i bochannak aa hninsai lomi, fimnak, le Pathian zumhtlak sinak tiah sullam pek khawh a si. Zei bantuk harnak zong va si ko seh, asiloah puicimhnak a tlun hmanh ah, hi bantuk theitlai a cingmi hna cu dai tein an um i harnak lakah cun hnangam tein an um. Pathian cu zeibantuk thil sining paoh a uk khotu a si tiah a zumhmi ah khan hninh khawh loin zumhngamnak a ngei i, thil sining hmangin le chungah Pathian cu a fale vialte hna ca ah Amah nih aa tinhmi thluachuahnak rian kha a tuan cuahmah ko.

Hi bantuk bochannak a lengin a langmi cu fehfuannak a si. Hihi David nih Salm 125:1 chungah, *"Bawipa aa bochan mi cu Zion tlang bantuk an si; Zion tlang, hninh khawh zong a si lo i thial khawh zong a si lomi bantuk an si"* tiah dawh tein hmanthlak in a chim. Vawlei cung tlang vialte hna kha an ther i an i hninh i phoi in hlonh an si hmanh ah – pakhat cu a hmun ko lai. Zion cu thial khawh a si bal lo. Pathian nih Amah umnak dingah a thimmi hmun a si, cucaah amah lawngin zungzal in a hmun lai.

Cu bantuk cun Bawipa bochan a cawngmi zumtu zong a si ve lai. Amah pawngah a ummi vialte hna cu khuaruahhar le vansang in an um lai, nain anmah cu daite le himte in an um lai. *"Pathian nih tlang thiang cungah a khualipi kha a sak"* (Salm. 87:1).

David nih Salm 37:5 ah *"Na nunnak kha Bawipa pe tuah, amah kha i bochan law amah nih an bawmh lai"* tiah a chim. A biafang ning deuh in cun, hi caang hi "Cun Amah nih a tuah ko" ti khi a si. Kan ca ah thil pahnih a herhmi a um. Pakhatnak cu tuahnak, *"pe"* ti a si. Pahnihnak cu lungput, *"bochan"* ti a si. Pumpeknak tuahmi nih bochannak lungput ah a hruai. Bochannak lungput kha

pehtlai in kan ngeih chung paoh cu, David nih bia a kan kamh bangin, Pathian nih "a tuah ko."

Thilcang Bawipa sin i pek cu tangka bank in lak i kanmah bank cauk chung i rawn bantuk a si. Tangka kan chiahmi catlap bank in kan hmuh cang ah cun, kan tangka himnak dingah zeihmanh lungretheih a herh ti lo. Atu cu bank tuanvo a si cang. An tangka kilvennak caah bank ai bochan kho lomi minung nih cun anmah pumpak kong i Pathian i bochan cu an i harh tuk lai.

Bank i tangka khonmi tahchunhnak hi hlawhtlingmi pumpeknak tuahnak dingah a biapi tukmi konglam a si. Bank in kan hun chuah tikah, bank catlap kha kan i put, nithla, hmunhma, le kan chiahmi zat kha langhter a si. A fiang lomi zeihmanh a um lo. Pathian sinah pek cangmi thil kong hi ruang tein kan ruanter a hau. Lunghrinnak um loin, zeidah kan pek i zeitik le khuazei ah dah pumpeknak kan tuah timi hi kan hngalh a herh. Kan i pumpeknak kha Pathian nih a cohlan ko timi hngalhternak "catlap" kha Thiang Thlarau sinin kan herh.

Bochannak Hi Thanter A Hau

Bochannak cu theitlai phun kip bantuk a si: cin a hau i puitling taktak a phak hlanah thanchonak dot tampi a lonh. Salm 62 i David bia nih hin bochan a thanchonak kha tha tuk in a langhter: *"Amah lawnglawng hi a kan hupphengtu le kan Khamhtu cu a si, amah cu ka ralhruang a si i ahohmanh nih an ka tei bal lai lo"* (c. 2, NASB). Sihmanhsehlaw Pathian i bochannak chimphuannak tuah hnuah, a thawh i, *"ahohmanh nih an ka tei bal lai lo"* (c. 6) tiah a ti. Caang hnih le caang ruk karlak ah hin, David cu "fak tuk in hninhseih" a si lonak in a hninh hrimhrim aa hninh lonak ah a thancho ning kan hmuh.

David bantuk in kanmah kong zongah kan dinfel a hau. Kan bochannak a puitling mi a si hlanah, "Keimah cu fak tukin hninh ka si lai lo!" ti hi a tha bik kan chim khawhmi a si. Hi tiangah hin, harnak le dohnak nih a kan hninh lai, nain a kan hrawk lai lo. Sihmanhsehlaw, kan bochannak kha pehzulh in kan cin a si ahcun, "Keimah cu kaa hninsai lai lo" – biahalnak – tiah kan chim khawhnak hmun ah kan phan lai. Zeihmanh nih a kan hnin kho hrimhrim lai lo – a kan hrawk lai lo.

Hi bantuk bochannak cu lungthin lei nakin thlarau lei a si deuh. Voikhat in David nih amah pumpak tehte khanmi ah kir than u sih, Bawipa kha a thawh i, *"Ka thin a phan tikah, Maw Cungnung Bik, nangmah cu kan bochan"* (Salm

56:3) tiah a ti. Hika ah hin David nih aa domi thil pahnih: bochannak le tihnak nih an hip i rian a tuan kha a hngalh. Tihnak cu a taktak a si lomi lungthin ah a ummi a si; bochannak cu thlarau ah thukpi ah a ummi a si.

A puitlingmi bochannak cu tithuk, tiva thawng, doh khawh loin rilipi lei a kalmi bantuk a si. A caan ah cun, tihnak asiloah lunghrinnak thlitu hna cu tiva cholei ah an hrang tawn i ti cungah tilet hna kha an thawhter tawn. Sihmanhsehlaw hi thlitu hna le tilet hna nih cun tithuk cu an thleng kho lo i an dawn kho lo, tiva nih a serpiak mi kuang chungah an luan tawnnak lam zul in ti cu tangah an luang peng ko, rilipi kha hmuitinh ah chia in an luang.

A puitling mi bochannak cu Timote Kuat hnih 1:12 ah – *"Hi bantukin sifahnak ka inmi vialte hna hi, hi ruangah hin a si. Asinain ka lung a dong naisai lo, zeicahtiah kaa bochan mi cu aho dah a si kha ka hngalh i ka kut chungah a ka pekmi thil kha khi Ni tiang him tein a ken khawh ti kha fiang tein ka zumh"* tiah dawh tein Paul nih kaupi in a chim.

– DPM Archive ah lakmi a si. Nawlpeknak in hman a si.

LUNGLAWMHNAK BIA

Hi tluk buainak le harsatnak lakah **A RAT THANNAK THAWNGTHA** hi kan chuah khawh than caah kan Bawipa kan thangthat ko. Hi thawngtha bia na rel ahcun thazaang tampi na lak lai, ti ka zum ko. Hi thawngtha hi Kawl holh le Lai holh in thla fatin kan chuah i, kan ram chungah rel a duh mi nan um ahcun a tang lei ka address ah hin pehtlaihnak tuah khawh a si.

Rev.Run Lian

No.31/217 Pyiduangsu Street, VIP Block
Shwepyithar Township, Yangon
Email: dts4christ@gmail.com

Tel: 09 45211 2354